

niet uitsluitend of bijna uitsluitend in de vrouwelijke sexe aangetroffen wordt (zooals b.v. *Albia fasciata* L.), bestond deze parthenogenetische nakomeling uitsluitend uit mannetjes¹⁾. Aan deze merkte ik op, dat het rood, dat bij de wijfjes (van 1919), althans gedurende het leven, zoo opvallend karmijnrood was, hier veel geler, meer oranje was, weshalve zij niet zoo fraai zijn als de wijfjes. Ook zijn de mannetjes kleiner dan deze laatste, wat echter bij zeer vele bladwespen het geval is. Of nu de afmetingen en de kleur door de parthenogenese beïnvloed zijn, is eerst uit te maken, als vergelijking met manlijke voorwerpen, waarvan de moeder gepaard geweest is, geschieden kan.

Nog kan ik vermelden, dat ik in Juni 1919 van mijn zoon eene bladwesplarve ontving, welke hij bij Naarden op eik aangetroffen had en die geheel met de door mij gekweekte Puttensche *fausta*-larven overeenstemde, zoodat ik geen oogenblik twijfel, of ook deze behoorde tot dezelfde soort. Hieruit kwam evenwel in dit voorjaar eene sluipwesp te voorschijn.

J. TH. OUDEMANS.

Schizocera geminata Gmel. (Hym.).

Eene voor de Nederlandsche fauna nieuwe bladwesp.

In mijne „Naamlijst van Nederlandsche Tenthredinidae”, Tijdschr. v. Entom. Dl. 37, 1894, p. 100, kon van den merkwaardigen Subtribus der *Schizocerides* slechts ééne voort, *Schizocera tarda* KLG., als inlandsche vermeld worden, van welke één ex., een ♀, te Driebergen door den heer SIX gevangen was. Dat voorwerp berust in mijne collectie. Sedert is mij niet ter oore gekomen, dat deze of eene andere soort van hetzelfde genus in ons land aangetroffen werd.

De maand Mei van dit jaar was, althans in mijne omgeving, zeer rijk aan *Hymenoptera*, inzonderheid aan bladwespen, zoodat ik dagelijks zeldzame soorten bemachtigde. Op 12 Mei ving ik, nog geen vijftig meter van mijne woning, eene kleine bladwesp, die ik, terwijl zij zich nog in het net bevond,

¹⁾ In mijne eerste mededeeling over deze soort, p. 158, regel 21, staat abusievelijk „vrouwtjes” als tegenstelling tegenover „mannetjes en wijfjes”. Dit had „mannetjes” moeten zijn.

dadelijk herkende als het ♂ eener *Schizocera*-soort, vanwege de schijnbaar dubbele antennen. Het derde (laatste) antennelid draagt hier n.l. bij het ♂ een uitsteeksel, dat ongeveer evenlang is als dat derde lid zelf, waarmede het parallel loopt. Bij den eersten oogopslag zou men meenen, dat het vier antennen heeft.

Twee dagen later vond ik een tweede mannetje en vervolgens, dagelijks de plek doorzoekende, nog twee wijfjes.

De soort liet zich met ENSLIN's standaardwerk gemakkelijk als *Schizocera geminata* GMEL. determineeren.

Volgens BRISCHKE, „Beobachtungen über die Arten der Blatt- und Holzwespen“, p. 323 (of 123 onderaan de pagina), leeft de larve van *Schizocera geminata* L. op *Rosa canina*, in welker dunne twijgjes de eieren gelegd worden. Een en ander wordt door hem op Taf. VIII, fig. 8, afgebeeld.

CAMERON, „British phytophagous Hymenoptera“, Vol. III, p. 68, zegt: „The larva is reported to feed on *Rumex acutus*“. Hoe hij daaraan komt, deelt hij niet mede. Daarentegen citeert hij de eveneens door mij aangehaalde opmerkingen en afbeeldingen van BRISCHKE achter de beschrijving der tweede Britsche soort, *Schizocera furcata* VILL., wat zeker niet juist is.

Ook BRISCHKE echter vermeldt, dat de door ZADDACH beschrevene *geminata* niet dezelfde is als de zijne, waarachter hij L. als auteur plaatst. Dit houde men in het oog, daar ENSLIN als auteursnaam GMEL. bezigt.

Daar op de vindplaats zoowel wilde roosjes als eene zuringsoort groeiden, heb ik beide planten aan een der wijfjes voorgezet; het kwam echter niet tot eierleggen. Wellicht, dat nauwkeurig zoeken mij de larven op ééne van beide plantensoorten doet vinden.

ENSLIN, „Die Tenthredinoidea Mitteleuropas“ verdeelt *Schizocera* nog in twee genera, n.l. *Schizocera* LEP. en *Aprosthemata* KNW., waartusschen het onderscheid echter zeer gering is. De tot deze genera behoorende soorten zijn alle zeldzame dieren. *Schizocera* telt 2 middeleuropeesche soorten (*S. furcata* VILL. en *S. geminata* GMEL.), *Aprosthemata* niet minder dan 21, waaronder onze *tarda* KLG. ENSLIN zelf opmerkt, dat het genus *Aprosthemata* nog onvoldoende

bekend is en dat de soortgrenzen nog onvoldoende vastgesteld zijn.

J. TH. OUDEMANS.

Verhuisd.

H. SCHMITZ S. J., van Aloysius-College, Sittard, naar Hofgartenstrasse 9, Bonn.

BIBLIOTHEEK.

Aanwinsten.

(Vervolg van blz. 248).

Strepsiptera.

DWIGHT PIERCE, W. The comparative morphology of the order Strepsiptera together with records and descriptions of insects. Wash., 1918.

Panorpata.

ENDERLEIN, G. Zur Kenntnis der Mecopteren Javas. Leiden.
PETERSEN, E. Mecoptera and Planipennia collected in Java by EDWARD JACOBSON, Leiden.

Trichoptera.

ULMER, G. Ueber einige von EDW. JACOBSON auf Java gesammelte Trichoptera, 2ter Beitrag. Leiden.

Lepidoptera.

DYAR, H. G. Descriptions of new Lepidoptera from Mexico. Wash. 1916.

Diptera.

BECKER, F. Beiträge zur Kenntniss der Dipteren-Fauna von St. Moritz. Berlin 1889.

————— Revision der Gattung *Chilosia* Meigen. Halle, 1894.

DZIEDZICKI, H. Przyczynek do fauny owadów Dwuskrzydłych gatunki rodzaju jów: *Mycothera*, *Mycetophila*, *Staegeria*, rodzaje nowe: *Hertwigia*, nov. gen. i gatunki rodzaju jów; *Boletina*, *Sciophila*. Warszawa, 1884, 1885.

————— Revue des espèces Européennes du genre *Phronia* Winnertz, avec la description des deux genres nouveaux: *Macrobrachius* et *Megophthalmidia*. St. Petersburg, 1889.